

գրեցրու անշարժ կայունաց համա-
գումար տուրքն յաւաքելոյ տար-
քու համար նշանակուած է 6,265,600
աւրկի:

—Գերմանիոյ և Ռուսիոյ կայսերաց
տեսակցութիւնէն ի վեր ռուսական մա-
մուլը մեղմաբար կը խոսի Պիզմաքը Իշ-
մուլէ և նորա գործող ընթացքին վրայ:
Ռուսական լրագրերն իրենց սովորա-
կան կատարութեամբ չեն հարուածե-
ր Պիզմաքը Իշմուլի գրածական այն պայ-
քարն, որ ուղղուած է ընդդէմ Ռու-
սիոյ:

—Բրուսիոյ ներքին գործող նախա-
րարն տնտեսութեան համաձայն,
այսուհետեւ Ռուսիայէն Բրուսիա գը-
նացող ռուսահագապակները պարտին
վաճառական մը ունենայ Բեդերպուրիի
գերմանական գետնապատուէն: Հա-
կառակ պարագային՝ պիտի արտաբ-
սուին բրուսիական հողէն:

—Մոլդովիոյ Սեւաստաբոլ հոկտե-
մբ 22ին թղթատարութեան մէջէն գող-
ցուած է ծրար մը, որ կը պարունա-
կէր 26,935 ռուբլի: Թղթատարական
վաճառութիւնն և ոստիկանութիւնը չեն
յայտնած գողերը գտնել:

ՄԵՐ ԹԵՐԹՈՒՆԸ

Այսօր կ'աւարտին մեր թերթընը,
վաղը կ'սկսինք հրատարակել նոր վեպ
մը:

ՅԱԼԻ ԿՈՍՏՈՒԻՆ

ՀԵՐԱՅԱՆ

ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՐԵՎԱՆ

Սոյն վեպն արդէ բարուց ճշգրիտ
նկարագիր մ'է, որ միշտ վառ կը պա-
հէ ընթերցողին հետաքրքրութիւնը
որտեւ և սիրոյ յոյժերու արտաբայու-
ման միջոցով թերթընը արդէ ևս ուսմից
դուրս կուգայ բարոյական աճեղի
դաս մը:

Թարգմանիչն է դարձեալ Ալեքսի
խմբագրութիւնը Լեւոն էֆ. Բաշաբեկ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿՐՈՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Կրօնական ժողովին ի նիստ գումա-
րեցաւ երեկ տնտեսաբանութեան Սե-
մին, Երեւանի Սրբազանի և զբաղեցաւ
հետեւեալ խնդիրներով:

1. Պատրիարքական Գեր. Փոխմար-
շալը Ժողովին հարցադրեց չարաթ որ-
բարձր. Մեծ. Եպիսկոպոսին հետ իւր ու-
նեցած տեսակցութեան արդիւնքն եւ
ն. Բարձրութեան պատասխանները զո-
րը Ժողովը գոհ արտով իմացաւ:

2. Գեր. Թորեն Նար-Պէյ Սրբազան,
որ յատկապէս հարուածած էր, եր-
կար տնտեսութեանը տուաւ Ռուսա-
նիոյ հայոց վիճակին վրայ, իբրեւ ար-
դիւնք իւր հովանական այցելութեան
զոր կատարած էր անդ. Ն. Սրբազան-
ութիւն Ռուսմանիոյ ազգայնոց նիւթական
ու բարոյական վիճակը պարզելէ յետոյ
յարեց թէ առաջնորդն որ պայտօնա-
վարութեան համար հարկ եղած նիւ-
թական միջոցները պէտք է ապահով-
ուին:

Ժողովն որոշեց այս խնդրին առթիւ
պէտք եղած կարեւոր բանականութեանց
ձեռնարկել որոշ հետ որ անկէ և կա-
րելի եղածին չափ շուտ գործել:

3. Ս. Սրբազան Աթ. Տ. Սահակ
քահանայ Ժողովին ներկայացուցաւ տե-
ղեկութիւններն ուսու. Բարբաղի վի-
ճակին և տեղւոյ վանքերի վրայ, ժողովն
յանձնարարեց Ն. Արքեպիսկոպոս-
պատուութեան որպէս զի գրաւոր
կերպիւ ներկայէ իւր տնտեսութիւն
ները:

4. Ժողովը նկատողութեան առնելով
Բարբաղէ եկած հետաքրքիր մը որ կը
ժամուցանէր թէ Սորաթի վանքը վա-
նահայր չունի, որոշեց հետագային թէ
այդ վանքը վանահայր կարգուած է
Աթ. Պետրոս վարդապետ եւ թէ
պէտք է անոր յանձնել վանքին ար-
մատը: Այս որոշումը նորապէս հետա-
գրաւ հարցադրուեցաւ Տ. Պետրոս վա-
րդապետին:

5. Տ. Թորեն Նար-Պէյ Սրբազան հին
եւ նոր Կոստանդնուպոլիս համաժողով
մասնակցութեան դասադիրը մը պատրաստած
է ներկայած թէ Ժողովին որ իւր ան-
դամներն Սորազան Աթ. Յովսէփի
վարդապետի նկատաւման յանձնեց
զայն:

Ժողովն որոշեց անեւ այլ եւ
այլ խնդիրներով և որոշեց յառաջի-
կայ հինգշաբթի վերտանի ի նիստ գում-
արել:

Վեհ. Սահակ Կաթողիկոսի փափա-
քաբար, Եփեսոսի Առաջ. անապատին
1888 յունուարի 1 էն սկսեալ պիտի
հրատարակուի հինգշաբթի րաբիփոխեալ
և ճոխացեալ, Խմբագրութիւնը պիտի
յանձնուի դադարեալ Մեծ. Հայր. Կաթողի-
կոսին: Պ. Պետրոս Սիմեոնեան, և
Հայր. Գրիգոր վարդապետն ու Գեր-
եան ձեռնարանի ուսուցիչներն այլա-
սակցութեան պիտի կոչուին, իւրա-
քանի որ գրաւոր վարձատրութիւն
պայմանաւ, Վեհ. Կաթողիկոսին ան-
ո:

րնութեամբ, Եփեսոսի տպարանի հա-
մար մասնաւոր չենք մը պիտի կառուց-
ուի՝ գործին յայտնութեան համար
պահանջելի ամեն հանգամանքներով,
Բաց ասորի, Առաջ. նոր խմբագրու-
թեան իրաւունք պիտի արուի աղա-
տորէն օգտուել Եփեսոսի հարուստ
մատենադարանին տպագիր և ձեռա-
գիր գործերէն:

Զմիւռնիայէն բազմաթիւ հետա-
գրեր կը հասնին ի Պատրիարքարան,
որը կը բողոքեն տեղւոյն ազգային գը-
րեցմանատան ոսկերտեց վոխագրու-
թեան նկատմամբ Զմիւռնիոյ Առաջ-
նորդարանին կողմէ արուած որոշման
դէմ:

Եփեսոսի եկեղեցւոյ նորոգու-
թիւնն աւարտած լինելով, օժանդակ
արարողութիւնը պիտի կատարէ յառա-
ջիկայ կիրակի օր Գեր. Հմայակի եպի-
սկոպոս Կիւմարեան: Սոյն արարողու-
թեան ներկայ գտնուելու համար հրա-
ւեր ուղղուած է Կրօնական Ժողովոյ:

Մեր այս աւար երրորդ երեսին մէջ
կ'աւարտուինք Եփեսոսի վերին թուոյն
խմբագրական յօդուածը՝ տեղական ար-
հեստագործութեան արդի անախարհիկ
կայսերութեան վրայ: Այս առթիւ վերտանի
կոչուած կ'ընենք հայ արհեստագործ, որ
պէս զի փութան իրենց արհեստին վրայ
հարկ եղած տնտեսութիւններէ հարգելով
մեզ, առթիւ այս խնդրին կ'ընեն որոշութիւն
ի հանդէս բերելու և բաժանուելու:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՎԱՆՍԻ ԼԻՃԸ

Առաջինը Լեւոն էֆ. Բաշաբեկ
գրեցրու կը կարգուի հետեւեալ ու-
րախօսով տնտեսութեան:

Վեհ. Սուլթանին մէջ իրաւունքն հա-
մաձայն, Բ. Գուման հրամայած է որ
վանայ լճին վրայ կանոնաւոր նաւաբ-
կութիւն մը հաստատուի համար ձեռ-
նարկուած նախապատրաստական աշ-
խատութիւնը փութացուի:

ՊԱՇՏՈՒՆԱՐԱՅԻՆՈՒԹԻՒՆ

305 տարւոյ համար Սուրբէի Հիւ-
մարին տնտեսական անուանեցաւ արքունի
չեղերու վիճակագրութեան տնտես ծովա-
յին գնդապետ Օսման Դէյ:

Պրոսպար Նահապետ Միխայիլ
հետեւեալի դասադրած անուանեցաւ Կո-
նստին Նախարար. դասադրած Մահմուտ
ճէլալեֆտին Կէյ:

ՊԱՌՆ ՏԸ ՀՈՐԵԻ ԺԱՄԱՆԻՍԻՐ

Թեւե Պառն չէր Սփիակի ճաւ-
րով պիտի գար, սակայն վերջին պա-
հէն իւր ուղեցոյցը փոխելով վառ-
նայի շրջանով երեկ առաւօտ ժամը
երկուրէն մայրաքաղաք հասաւ, և
Տոգիւնեան երբ Թոփիանէի առջեւ
հասաւ, Բարձր. Մեծ. Եպիսկոպոսի թա-
տուկ շրջեմակոյն ինչպէս նաեւ յա-
մանէ ուրիշ շրջեմակոյն մը, որոշ մէջ
կը գտնուէն Ն. Բարձրութեան կողմէ
կրթական նախարարութեան մէջընդ-
ծի Սուրբէի պէյ և եպարքոսական
թիւնպաշ մը, շոքեմանին ժամու-
րով գիտատնտես Գուման չէր ու Տի-
կինն եւ շոքեմակոյններուն մէջ ըն-
դունելով գտնուի Թոփիանէի բարախ
հանգիցին ուսուցիչ Պառն ու Տիկին չէր
եւ իրենց հետեւեալը պայտօնա-
վարութեան համար իրար խօսքի անդիւ-
կան պանդուխ գնացին:

Պառն չէր միջոցին կայս. պայտօ-
նարութեան տեսակցեցաւ երկրորդ սե-
նեկապետ Հաճի Ալի պէյին հետ որ
Վեհ. Սուլթանին խնայող Պառն չէր
թաւանակուի:

Յետոյ, Պառն Ք. Գուման երթա-
լով երկար տեսակցութեան մ'ունեցաւ
Բարձր. Մեծ. Եպիսկոպոսին եւ արտաքին
գործող վանք. նախարարին հետ:

Կը կարծուի թէ Պառն չէր գա-
լատոր վերաբերութիւն ունի նաեւ
Պաշտօնի երկրպագուի շինութեան
ծրագրին հետ:

ՏԻՐՈՒԹԵԱՆ ԵՄՍԱՅՈՒՆՈՒՆ

Երմայոյցի յանձնաժողովոյ նա-
խագահ Մահմուտ ճէլալեֆտին փա-
յա Մեկուտի տնտես գիտելու Վեհ. Սուլ-
թանին ներկայանալու պահանջ, յայտ-
նեց Ն. Վեհափառութեան թէ յանձ-
նաժողովոյ կողմէ պատրաստուած Տե-
րութեան երմայոյցը կատարելապէս
հաստատուեալու համար միայն հար-
կը հազար ալապի ոսկու գումար մը
բաց մնացած է: Մահմուտ փայա մի-
անգամայն Ն. Վեհափառութեան մա-
տոյց երմայոյցի մէջ համաձայնա-
գործութիւնը Սակայն նկատելով որ այս
բաց նշանակութիւն չունի, որովհե-
տեւ երմայոյցի տնտեսութեանց երմա-
յոյցներն ևս բաւական բացեր ունին,
այս կարգադրութիւն Վեհ. Սուլթա-
նին բարձր գահունակութեան արժեքով
Մահմուտ փայաի այս աշխատութիւն
հրամայեց որ երմայոյցի այդ տնտե-
սական ծրագրը Բարձր. Մեծ. Եպիսկոպոսին յան-
ձնուի նախարարաց Թորոնդոյ մէջ նը-

կատարութեան առնուելով տեղեկա-
գրուելու համար:

ԹՈՒՐԻՒՆ ԵՒ ՅՈՒՆՈՒՆ

Ուրեղի հետագային մը կը ծանու-
ցանք երեկ թէ Գրեմանիան հանրա-
պետութեան նախագահ Պ. Կրէմլին հը-
րաժարուի մը ցաւ պատճառներ և Գեր-
մանիոյ արքունեաց:

Կ. Պոլսոյ պաշտօնական ակփայ մէջ
ևս յոյժ դառն տպաւորութիւն մ'ը-
րեր և այդ հրաժարական, մանաւաղ
որ Բարիկի օմ. դեպքան Խառն փա-
շախ կողմէ Ռուսիոյն գործող նախա-
րարութեան հասած տեղեկագիրը մը-
տահապարհիկ կը պատճառէին ճիշտ-
նայի մէջ տնտես տաքանային երկը նը-
կատարու. Բ. Գուման յոյժ կը ցաւի
Պ. Կրէմլին հրաժարման համար, վասն
զի ծերունի նախագահը մինչեւ ցարդ
մեծ իմաստութեամբ, կրցած էր խա-
ղապետական յարաբերութիւններ
տաճել զբացի բոլոր պետութեանց
հետ:

ՊՈՒՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Թեւե Պրեմիէ և Բեդերպուրի
պատուած քանի մը տնտեսագիր հա-
մաձայն իւր տեսակէն ի Բ. Գուման, այսու-
հանգիցի պոլիպարական գործող հա-
մաձայն կ'ընեն նախարարական յանձ-
նաժողովը բարձրագոյն հրամանաւ,
վերտանած է զբաղել այդ խնդրով և
փութով կ'աշխատուի լուծման եղանակ մը
գտնել:

Պրեմիէ, Վեհափառ և Բեդերպուր-
ի օմ. դեպքանք դարձեալ հրահանգ
ստացել են յիշեալ դահլիճներու
տրամադրութիւնն իմացալ թէ ինչ
միջոցներ ձեռք առնուլ յառաջիկայ
միջոց մը տալու համար Պոլսի վրայ և
և Բուսթիլի արդի կայսրութեան:

Մեր կի Սուրհանդակաւ առնուած եր-
կայան լրագիրը հետեւեալ հետաքրքիր կը
հարցադրէ պոլիպարական գործող նկատ-
ման:

Ս. 11/23 Նոյեմ. Գործող ինչ
խնդիրն մօր Գրեմանիան Իշմուլեհի
տեսակցութեան առթիւ, գոհարա-
նայան տնտեսագիր կարգադրուեցաւ մայր
եկեղեցւոյն մէջ ուր ներկայ էր խառն
բաժնեկիւն: Սուրհանդակներն յե-
տոյ, նախարար պայտօն գնացին ի իր-
նորհասարակութիւն Իշմուլեհի:

Ս. 11/23 Նոյեմ. (Կ. Կաթողիկոս),
Կրեմլին մետաղադրոյն զէմ գրգռու-
մը աստուածային օր աւուր, եթէ կա-
ռավարութիւնը միջոցներ ձեռք առ-
նու, խառնութիւնը կը վախճուի, Ե-
րեկ հարկեր չափ անձինք, զանազան
արհեստագործութեանց կողմէ ներկա-
յարուցել կարգուած, և Սուրհանդակ
երեւանիներէ մի քանի, հրաւիրե-
ցին զՏ. Կրեմլին երեք օրուան մէջ մեկ-
նի Սփիակին, և արդիւնքին նմա չը
պատրաստել մայր եկեղեցւոյն մէջ:

Վեհ. 12/24 Նոյեմ. Նաեւ Մեծ
Բեւե Կրեմլին թէ Գրեմանիան իշմու-
լէն Սփիակին կը վախճուի, և արդիւնքին
նմա չը պատրաստել մայր եկեղեցւոյն մէջ:

Ս. 12/24 Նոյեմ. Սահակ
յոյժապէս մը, շոքեմանին ժամու-
րով գիտատնտես Գուման չէր ու Տի-
կինն եւ շոքեմակոյններուն մէջ ըն-
դունելով գտնուի Թոփիանէի բարախ
հանգիցին ուսուցիչ Պառն ու Տիկին չէր
եւ իրենց հետեւեալը պայտօնա-
վարութեան համար իրար խօսքի անդիւ-
կան պանդուխ գնացին:

Պառն չէր միջոցին կայս. պայտօ-
նարութեան տեսակցեցաւ երկրորդ սե-
նեկապետ Հաճի Ալի պէյին հետ որ
Վեհ. Սուլթանին խնայող Պառն չէր
թաւանակուի:

Յետոյ, Պառն Ք. Գուման երթա-
լով երկար տեսակցութեան մ'ունեցաւ
Բարձր. Մեծ. Եպիսկոպոսին եւ արտաքին
գործող վանք. նախարարին հետ:

Կը կարծուի թէ Պառն չէր գա-
լատոր վերաբերութիւն ունի նաեւ
Պաշտօնի երկրպագուի շինութեան
ծրագրին հետ:

Ս. 11/23 Նոյեմ. Սուրհանդակ
յոյժապէս մը, շոքեմանին ժամու-
րով գիտատնտես Գուման չէր ու Տի-
կինն եւ շոքեմակոյններուն մէջ ըն-
դունելով գտնուի Թոփիանէի բարախ
հանգիցին ուսուցիչ Պառն ու Տիկին չէր
եւ իրենց հետեւեալը պայտօնա-
վարութեան համար իրար խօսքի անդիւ-
կան պանդուխ գնացին:

Պառն չէր միջոցին կայս. պայտօ-
նարութեան տեսակցեցաւ երկրորդ սե-
նեկապետ Հաճի Ալի պէյին հետ որ
Վեհ. Սուլթանին խնայող Պառն չէր
թաւանակուի:

Յետոյ, Պառն Ք. Գուման երթա-
լով երկար տեսակցութեան մ'ունեցաւ
Բարձր. Մեծ. Եպիսկոպոսին եւ արտաքին
գործող վանք. նախարարին հետ:

Կը կարծուի թէ Պառն չէր գա-
լատոր վերաբերութիւն ունի նաեւ
Պաշտօնի երկրպագուի շինութեան
ծրագրին հետ:

Ս. 11/23 Նոյեմ. Սուրհանդակ
յոյժապէս մը, շոքեմանին ժամու-
րով գիտատնտես Գուման չէր ու Տի-
կինն եւ շոքեմակոյններուն մէջ ըն-
դունելով գտնուի Թոփիանէի բարախ
հանգիցին ուսուցիչ Պառն ու Տիկին չէր
եւ իրենց հետեւեալը պայտօնա-
վարութեան համար իրար խօսքի անդիւ-
կան պանդուխ գնացին:

Պառն չէր միջոցին կայս. պայտօ-
նարութեան տեսակցեցաւ երկրորդ սե-
նեկապետ Հաճի Ալի պէյին հետ որ
Վեհ. Սուլթանին խնայող Պառն չէր
թաւանակուի:

Յետոյ, Պառն Ք. Գուման երթա-
լով երկար տեսակցութեան մ'ունեցաւ
Բարձր. Մեծ. Եպիսկոպոսին եւ արտաքին
գործող վանք. նախարարին հետ:

Կը կարծուի թէ Պառն չէր գա-
լատոր վերաբերութիւն ունի նաեւ
Պաշտօնի երկրպագուի շինութեան
ծրագրին հետ:

Ս. 11/23 Նոյեմ. Սուրհանդակ
յոյժապէս մը, շոքեմանին ժամու-
րով գիտատնտես Գուման չէր ու Տի-
կինն եւ շոքեմակոյններուն մէջ ըն-
դունելով գտնուի Թոփիանէի բարախ
հանգիցին ուսուցիչ Պառն ու Տիկին չէր
եւ իրենց հետեւեալը պայտօնա-
վարութեան համար իրար խօսքի անդիւ-
կան պանդուխ գնացին:

Պառն չէր միջոցին կայս. պայտօ-
նարութեան տեսակցեցաւ երկրորդ սե-
նեկապետ Հաճի Ալի պէյին հետ որ
Վեհ. Սուլթանին խնայող Պառն չէր
թաւանակուի:

Յետոյ, Պառն Ք. Գուման երթա-
լով երկար տեսակցութեան մ'ունեցաւ
Բարձր. Մեծ. Եպիսկոպոսին եւ արտաքին
գործող վանք. նախարարին հետ:

Կը կարծուի թէ Պառն չէր գա-
լատոր վերաբերութիւն ունի նաեւ
Պաշտօնի երկրպագուի շինութեան
ծրագրին հետ:

կատարել թէ յոյժապէս կարծու-
մը կ'ընէ յոյժապէս:

Այս պատճառներով թիւն որ, ինչ-
պէս հաճախ ծանոց, Տ. Կրեմլին ներկայա-
ցաւ հրաւիրելու համար զիս որ մեկին Սու-
ֆիայէն, կը բաղանար Պ. Պ. Սուրհանդակ
և Բեդերպուրի (խմբագիր Սուրհանդակ)
երեք երեւոյթութեան և 1% փողոցի աւելա-
ծուելու:

Սուրհանդակ իշմուլեհի (Կր. Կրեմլին կողմ)
միջոց կարգ փառած է 280,000 փողոցի
նկատման յոյժապէս համար, իսկ երկու-
թուրեց համար վճարած գումարն է 2 մի-
լիոն ֆրանկ:

Սուրհանդակի գաւառական միջոցաւ
կը մեծին օգնար իսկ միջոցը:

Սուրհանդակի ծանոցաւ թիւն, որ
ցարդ 60 Կր. 630 հարց-բաժնային կ'ընէ:
Այս զիւրազող խոսքերն որք Պա-
րահաններն ապագայումն են, ամենքն ալ
գործակիցներն ունին իրանց երկու կողմ-
րուն փող գտնուած գիւղերուն մէջ:

Ռուսական և ասորիական դե-
պան և ռուսական դեպանատան
գործակալներն երեկ Բ. Գուման եր-
թալով, յայտարարեց տեսակցեցան
Բարձր. Մեծ. Եպիսկոպոսին և Արտաքին
գործող վանք. նախարարին հետ:

Սուրհանդակ իշմու

...the ...

